

چهارشنبه ۳ اسفند ۱۴۰۱ - شماره ۱۵۸۲

گزارش

عقب‌ماندگی تاریخی ایران در استفاده از آب دریا

به‌نظر می‌رسد دولت برای جبران بخشی از عقب‌ماندگی تاریخی ایران در زمینه بهره‌مندی از آب دریا برای تأمین آب مورد نیاز به ویژه در استان‌های ساحلی، تصمیم جدی گرفته؛ اما هنوز خروجی این تصمیمات منجر به کاهش تنش آبی از محل تأمین آب دریا نشده است.

جهان‌شمول است و کمتر کشوری است که با مسائل آبی دست‌و پنجه نرم نکند و برای آینده‌ای با تأمین پایدار آب از امروز برنامه ریزی نکرده باشد.

بنابر گزارش توسعه ایران ما که در منطقه‌ای خشک و نیمه‌خشک واقع شده و متوسط بارش‌های کشور یک‌سوم متوسط بارش‌های جهانی است، از جمله کشورهایی است که با تنش آبی شدید در بخشهای مختلف مواجه است.

علاوه بر کمبود بارش‌ها در کشور و پراکنش نامناسب بارش‌ها، میزان مصرف آب در ایران نیز تناسبی با میزان آب در دسترس ندارد.

کمسیون توسعه پایدار سازمان ملل، میزان برداشت از منابع آب تجدیدپذیر هر کشور را به عنوان شاخص اندازه‌گیری بحران آب معرفی کرده است. طبق این شاخص اگر کشوری مسالیه‌ای بیش از ۴۰ درصد مناسب آب تجدیدپذیر خود را برداشت کند، در وضعیت بحران شدید آب قرار خواهد داشت.همچنین، بر اساس گزارش فانو، در صورتی که میزان استفاده از منابع آب تجدیدپذیر زیر ۲۰ درصد باشد از لحاظ اکولوژیکی و استرس بر منابع آبی مشکلی پیش نخواهد آمد.

ولی زمانی‌که این مقدار به بالای ۲۰ درصد رسید، کشور مورد نظر با کمبود فیزیکی آب مواجه می‌شود و در صورتی که مقدار مصرف آب از منابع تجدیدپذیر به بیش از ۷۵ درصد برسد به مرز کمبود شدید منابع فیزیکی آب خواهد رسید و ایران با مصرف حدود ۸۶ درصدی منابع آب تجدیدشونده در مرحله کمبود شدید منابع فیزیکی آب و بحران شدید آبی است.بررسی میزان ذخایر آبی در دهه‌های اخیر، عمق بحران مربوط به خشکسالی را در کشور نمایان می‌کند. بررسی‌ها نشان می‌دهد که میزان منابع آب شیرین تجدیدپذیر در ایران ۶۰ سال پیش، به زای هر نفر معادل ۵ هزار و ۵۷۰ مترمکعب بوده که این میزان در سال‌های اخیر برای هر نفر به کمتر از ۱۵۰۰ مترمکعب رسیده است.اطلاق واژه "بحران" به موضوع کم آبی در ایران در مواجهه با واقعیت کاهش ۷۰ درصدی منابع آب شیرین تجدیدپذیر طی ۶۰ سال اخیر، معنی‌دار می‌نشود. در کنار ضرورت توجه به اصلاح روند مصرف آب، به‌خصوص در بخش کشاورزی که سهمی ۹۰ درصدی در مصرف آب کشور دارد، در بخش تأمین آب نیز باید فکری کرد. در شرایطی که منابع متعارف تأمین آب با محدودیت شدید مواجهند، چاره‌ای نداریم جز آنکه به سراغ منابع نامتعارف تأمین آب برویم.

شیرین سازی آب دریا که یکی از منابع نامتعارف تأمین آب در جهان محسوب می‌شود، از سیاست‌های موفق کشورهای مختلف در مواجهه با کم آبی در سراسر دنیا است. به طوری که رشد سریع آب شیرین کن‌های دریایی در ده سال اخیر به دو برابر شدن ظرفیت تولید آب شیرین جهان (از منابع شور) منجر شده است.

در حال حاضر بیش از ۱۶ هزار واحد شیرین سازی آب دریا در جهان وجود دارد و روزانه بیش از ۱۰۰ میلیون مترمکعب آب شور دریا برای مصارف مختلف نمک‌زدایی و شیرین‌سازی می‌شود.درواقع حدود ۳۰۰ میلیون نفر در نقاط مختلف دنیا از آب‌های تولید شده در واحدهای نمک‌زدایی استفاده می‌کنند. هم‌اکنون تأمین آب نزدیک به دو‌صد از جمعیت مناطق کم‌آب‌نزدیک به ساحل در خاورمیانه، آفریقا، استرالیا، آمریکا و اروپا از شیرین سازی آب دریا با اقیانوس انجام می‌شود و در این میان، خاورمیانه یکی از مناطق پیشرو در توسعه آب شیرین کن های صنعتی در سال‌های اخیر بوده است طبق آمار ارائه شده توسط بانک جهانی، حدود ۶۰٪ از پروژه های شیرین سازی آب دریا در جهان در منطقه خاورمیانه انجام می‌شود که سهم ایران ۴.۲٪ از این مقدار است؛ به عبارتی سهم ایران حدود ۶۰۰۰۰ مترمکعب در روز بوده، در صورتی که سهم سایر کشورهای خاورمیانه (کشورهای همسایه جنوبی خلیج فارس نظیر عربستان، امارات و کویت) نزدیک ۳۰۰،۰۰۰،۰۰۰ مترمکعب در روز است و این نشان می‌دهد که فاصله خیلی زیادی با کشورهای حاشیه خلیج فارس داریم. سابقه ورود کشورهای منطقه به مسئله نمک‌زدایی از آب دریا به ۷۰ سال پیش بازمی‌گردد اما در ایران با یک عقب‌ماندگی تاریخی در ورود به این مسئله مواجه‌یم.مطالعاتی برای تأمین آب ۱۷ استان کشور از خلیج فارس و دریای عمان انجام شده و در سال ۹۹ مجوزهایی برای شیرین‌سازی و انتقال آب دریا به ۸ استان صادر شده است.بر اساس ماده (۳۶) قانون برنامه ششم توسعه، دولت مکلف است حداقل ۳۰ درصد آب آشامیدنی مناطق جنوبی کشور را با شیرین کردن آب دریا تا پایان اجرای قانون برنامه تأمین کند. همچنین وزارت نیرو موظف است تا پایان اجرای قانون برنامه تمهیدات لازم را برای تأمین، طراحی و ساخت حداقل معادل ۷۰ درصد آب شیرین کن های مورد نیاز در شهرهای حوزه خلیج فارس و دریای عمان را با خرید تضمینی آب شیرین شده و نیز مدیریت هوشمند و جمع خرید آب شیرین کن از طریق انتقال فناوری به داخل انجام دهد. در حالی که در سال پایانی اجرای برنامه ششم توسعه فاز دوم این تکالیف قانونی محقق نشده و در حال حاضر با شیرین سازی ۳۳۵ هزار متر مکعب در شبانه روز، حدود ۱.۵ میلیون نفر از جهیت کشور در مناطق جنوبی، از آب شیرین دریا برای تأمین آب مورد نیاز خود بهره‌مند می‌شوند.

قیمت فروش نفت ایران برای مشتریان آسیایی افزایش یافت

رویترز مدعی شده که ایران قیمت فروش رسمی گرید نفتی سبک خود برای عرضه به خریداران آسیایی را افزایش داده است.به گزارش اقتصادسراسر آمد، رویترز به نقل از یک منبع صنعتی آگاه نوشته است؛ ایران قیمت فروش رسمی نفت سبک ایران لایت که در مارس سال ۲۰۲۳ به خریداران آسیایی عرضه می‌شود را دو دلار بالاتر از قیمت پایه منطقه‌ای نفت عمان /دوبی تعیین کرد که ۲۰ سنت بالاتر از ماه میلادی جاری است.همچنین قیمت فروش نفت سنگین ایران در مارس، ۳۵ سنت در هر بشکه بالاتر از قیمت پایه خاورمیانه تعیین شد که در مقایسه با فوریه، ۶۵ سنت افزایش نشان می‌دهد. قیمت نفت فروزان ۴۰ سنت در هر بشکه بالاتر از قیمت پایه منطقه ای تعیین شد که نسبت به فوریه، ۶۵ سنت افزایش داشته است.قیمت نفت سروش برای مارس، پنج دلار در هر بشکه پایین‌تر از قیمت پایه نفت خاورمیانه تعیین شد که ۷۰ سنت در مقایسه با فوریه بالاتر بود. قیمت نفت پارس، سه دلار در هر بشکه پایین‌تر از قیمت نفت عمان /دوبی فروخته خواهد شد که ۸۵ سنت در هر بشکه افزایش در مقایسه با قیمت فوریه نشان می‌دهد.

از معامله قرن تا جدایی قرن!

سرنوشت نامعلوم تجارت گازی روسیه با اروپا

شوروی در سال ۱۹۸۹ تحت وزارت گاز به ریاست ویکتور چرنومیردین تشکیل شد.شافرانیک گفت: چرنومیردین هرگز به کسی اجازه نداد در گازپروم سرک بکشد. کشوری در یک کشور بود و تا حدودی، هم‌طور مانده است.از زمان آغاز عملیات ارتش در اروپا، آزمون بسیاری از شرکت‌های روسی، یک مدیر ارشد سابق در شرکت گازپروم از این هم صریح‌تر بود و گفت: زحمت صدها نفر که به مدت چند دهه سیستم صادرات را ساخته بودند، اکنون به باد رفته است.با این حال، کارمندان گازپروم می‌گویند کسب و کار مانند همیشه است. یک مقام گازپروم در شهر نووی اورنگوی که مایل نبود نامش فاش شود، اظهار کرد: هیچ چیز برای ما تغییر نکرده است. ما سال گذشته به بار افزایش حقوق داشتم.

از این شهر قطعی اغلب به عنوان پایتخت گازی روسیه یاد می‌شود زیرا برای خدمات رسانی به بزرگترین میادین گازی روسیه ساخته شد.

دولتی درون یک دولت

غول گازی دولتی گازپروم که دفاتری در این شهر دارد، در آخرین روزهای احتضار اتحادیه

برگزیده ها

عضو کمیسیون انرژی در گفتگو با بازار:

موافقت کمیسیون انرژی مجلس باعضویت ایران در اتحادیه جهانی انرژی خورشیدی

وزیر نیرو و عضو خبرداد
مجلس شورای اسلامی برای عضویت ایران در اتحادیه جهانی انرژی خورشیدی بر سرسی و در ادامه به برخی پرسش‌های نمایندگان پاسخ داده شد.علی اکبر محرابیان وزیر نیرو و پیرامون فرایند عضویت ایران در اتحادیه جهانی انرژی‌های خورشیدی افزود: لایحه عضویت ایران در اتحادیه مهم جهانی به اطلاع اعضای کمیسیون انرژی رسید و آن‌ها با اکثریت آراء با این لایحه موافقت کردند.محرابیان در همین باره ادامه داد: امیدوارم هر چه سریع‌تر این لایحه به صحن علنی برود و با رأی قاطع نمایندگان، ایران به اتحادیه جهانی انرژی خورشیدی به عنوان یکی از انرژی‌های نو و تجدیدپذیر، بپیوندد.وی در بخش دیگری از سخنان خود و پیرامون پاسخ به استوالات اعضای کمیسیون نیز گفت: نمایندگان درباره مسائلی از جمله طرح‌های توسعه، طرح‌های شبکه، مدیریت مصرف انرژی و نحوه توزیع اعتبارات پرسش‌های داشتند که به آن‌ها پاسخ داده شد و همچنین مقرر شد در جلسات تخصصی دیگر به تفصیل در رابطه با این موضوعات بحث، بررسی و تبادل نظر صورت بگیرد.وزیر نیرو در ادامه با اشاره به کارهای مهمی که برای مدیریت مصرف برق در تابستان سال جاری اجرا شد، اضافه کرد: کار سنگینی برای مدیریت مصرف برق در تابستان سال جاری انجام شد و کار سنگین تری برای مدیریت مصرف در تابستان سال آینده پیش رو است که بر همین اساس وزارت نیرو تلاش کرده است با طراحی و تنظیم ۱۴۰ اقدام مهم در حوزه‌هایی مانند طرح‌های توسعه نیروگاهی، توسعه شبکه و پست، رفع محدودیت‌های نیروگاهی، تأمین آب و سوخت کافی برای نیروگاه‌ها، ارتقای توان نیروگاه‌ها و تعمیرات انرژی در ایران بالاتر از استانداردهای جهانی است. حداقلی برساند.وی ادامه داد: امیدوارم هر چه سریع‌تر این لایحه به صحن علنی برود و با رأی قاطع نمایندگان، ایران به اتحادیه جهانی انرژی خورشیدی به عنوان یکی از انرژی‌های نو و تجدیدپذیر، بپیوندد.

اخبار

عرضه ارز پتروشیمی‌ها با کشف قیمت در بازار جدید

دبیرکل انجمن صنفی کارفرمایی صنعت پتروشیمی گفت: تشکیل مرکز مبادله ارز و طلای ایران و کشف قیمت ارز در این مرکز یک حرکت بسیار مثبت از سوی دولت است و رفته رفته بازار ارز کشور با این اقدام به تعادل خواهد رسید.به گزارش اقتصادسراسر آمد، احمد مهدوی ابهری، دبیرکل انجمن صنفی کارفرمایی صنعت پتروشیمی به تنسب، اظهار داشت: قرار است پتروشیمی‌ها از امروز ارز خود را در مرکز مبادله ارز و طلای ایران عرضه کنند.مهدوی با بیان اینکه "دیگر قیمت عرضه ارز پتروشیمی‌ها ثابت نیست"، گفت: قیمت عرضه، بر اساس کشف قیمت و خرید و عرضه مشخص می‌شود.وی افزود: پتروشیمی‌ها با تمام توان خود برای تأمین ارز کشور به میدان آمده‌اند تا ارز مورد نیاز کشور تأمین شود.دبیرکل انجمن صنفی کارفرمایی صنعت پتروشیمی تصریح کرد: تشکیل مرکز مبادله ارز و طلای ایران و کشف قیمت ارز در این مرکز، یک حرکت بسیار مثبت از سوی دولت است و رفته رفته بازار ارز کشور با این اقدام به تعادل خواهد رسید، این اقدام هم به نفع بازار است و هم به نفع واردکنندگان و هم به نفع کسانی است که به هر دلیل نیاز به ارز دارند.وی ادامه داد: این اقدام حتی به نفع صادرکنندگان است، چرا که در بازاری که با عرضه و تقاضا خودش را بالانس می‌کند، ارز خود را عرضه می‌کنند و دیگر قیمت ثابتی برای عرضه و امکان استتغیر از دارو و نهاده‌ها و کالاهای اساسی، بسیاری از اقلام هم مشمول آن شوند که تعیین آن به عهده و در اختیار بانک مرکزی و وزارت صمت است.وی افزود: منابع تأمین ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی، از فروش نفت، فروش گاز و میمانات و ... تأمین می‌شود و ارز پتروشیمی‌ها هم در اختیار دولت و واردکنندگان قرار می‌گیرد.

تولید برق نیروگاه‌های حرارتی از ۳۰۰ میلیون مگاوات ساعت گذشت

معاون راهبری تولید شرکت برق حرارتی گفت: میزان تولید برق نیروگاه‌های حرارتی از ابتدای امسال تاکنون به بیش از ۳۱۰ میلیون مگاوات ساعت رسیده است.به گزارش اقتصادسراسر آمد، ناصر اسکندری با اشاره به اجرای فصل تعمیرات نیروگاه‌های حرارتی سراسر کشور، افزود: حدود ۱۰۷ هزار مگاوات برآنه تعمیراتی از ابتدای بهارم به منظور تأمین برق پایدار یک تابستان سال آینده در دستور کار قرار گرفته است.وی با اشاره به اینکه تاکنون بیش از ۵۲ هزار مگاوات از این برنامۀ آغاز شده است، ادامه داد: تاکنون ۴۴ هزار مگاوات از برنامه شروع شده در این بخش به پایان رسیده است و امیدواریم تا پایان آذرپهشت‌ماه بتوانیم با اتمام به موقع برنامه‌های یاد شده همه واحدهای تولید برق را برای تأمین برق پایدار روزهای آوج مصرف برق کشور در اختیار داشته باشیم.معاون راهبری تولید شرکت برق حرارتی با تأکید بر اینکه بیش از ۸۱ درصد ظرفیت نیروگاهی کشور در اختیار واحدهای تولید برق حرارتی است، گفت: این نیروگاه‌ها از ابتدای سال جاری تاکنون توانسته‌اند با تولید ۳۱۰ میلیون مگاوات ساعت انرژی، نقش مهمی در تأمین برق پایدار و مطمئن برای مشترکان سراسر کشور داشته باشند.

اجرای طرح جدید سهمیه بندی بنزین در صورت توانایی دولت

نماینده مجلس یازدهم گفت: در صورتی که دولت توانایی لازم را داشته باشد سهمیه بنزین به هر کد ملی بدون افزایش قیمت اجرا خواهد شد.به گزارش اقتصادسراسر آمد، هادی بیگی ژنآد در رابطه با دریافت اشخاص فاقد خودرو از سهمیه بنزین به مهر گفت: چنین برنامه‌ای اجبار نیست و با توجه به اینکه همه افراد جامعه خودرو ندارند و از بارانه انرژی محسوس مانده‌اند به همین دلیل اعطای سهمیه بنزین به همه آحاد جامعه در صورتی که دولت توانایی پرداخت چنین یارانه‌ای را داشته باشد می‌تواند نظام سهمیه بندی را به عدالت نزدیک کند.وی ادامه داد: بارانه بنزین برای افراد فاقد خودرو ۱۵ لیتر در نظر گرفته شده است و از بنزین مزاددی که دولت ذخیره سازی می‌کند این سهمیه به افراد فاقد خودرو تعلق می‌گیرد.این نماینده مجلس در پاسخ به پرسش این جنبین اقدامی منجر به افزایش قیمت بنزین و با کاهش سهمیه اشخاص دارای خودرو نمی‌شود، گفت: نه تنها قیمت بنزین افزایش پیدا نمی‌کند، بلکه در این برنامه به صورت دقیق عنوان شده است که تغییری در سهمیه بنزین اشخاص دارای خودرو ایجاد نشود.وی در رابطه با فروش بنزین از سوی افراد فاقد خودرو گفت: نه تنها امکان فروش فراهم شده است بلکه افراد می‌توانند بنزین را به دولت نیز به فروش برسانند.

حذف عوارض صادراتی محصولات خام و نیمه‌خام نفتی گازی و پتروشیمی در بررسی لایحه بودجه، محصولات نفتی، گازی و پتروشیمی را از عوارض صادرات مواد خام و نیمه‌خام معاف کرد.به گزارش اقتصادسراسر آمد، دولت در لایحه بودجه که کلیات آن در مجلس شورای اسلامی رای آورد، به منظور اجرای قانون جهش تولید دانش بنیان و توسعه زنجیره ارزش تولید و عبور از خام فروشی، نمایندگان برای مدیریتی محصولات، فلزی و غیر فلزی مندرج در لیست آیین نامه اجرایی بند (ص) تبصره (۶) قانون بودجه سال ۱۴۰۱ در تمام نقاط کشور مشمول مالیات بر درآمد شده و از ابتدای سال ۱۴۰۲، حداقل نیم درصد (۰.۵)، درصد از ارزش صادراتی این کالاها به عنوان عوارض صادراتی اخذ خواهد شد. میزان دقیق این عوارض در دستورالعملی که توسط وزارت صنت، معدن و تجارت با همکاری وزارت نفت و معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان ریاست جمهوری و به تصویب هیات وزیران می‌رسد تعیین خواهد شد.همچنین طبق این تبصره، وزارت امور اقتصاد و دارایی موظف است نسبت به وصول منابع حاصل از این بند، مالیات بر درآمد موضوع بند (ص) تبصره ۶ قانون بودجه سال ۱۴۰۱ کل کشور مصوب ۲۵/۱۲/۱۴۰۰ و نیز حقوق ورودی مطابق قانون امور گمرکی مصوب ۲۸/۸/۱۳۹۰ و اصلاحات بعدی آن، کلیه ماشین آلات و تجهیزات، قطعات، مواد اولیه و واسطه ای تولیدی، صنعتی، معدنی و کشاورزی حقوق گمرکی آن به‌ماخذ یک درصد محاسبه می‌شود. گفتنی است که با توجه به بند ن تبصره ۱۶ لایحه بودجه (که در بالا ذکر شد) افزایش عوارض صادرات مواد خام و نیمه خام نفت، گاز، پتروشیمی و محصولات معدنی پیش‌بینی شده بود. گفتنی است در تغییری که کمیسیون تلفیق در این تبصره به وجود آورد، محصولات نفتی، گازی و پتروشیمی از عوارض صادرات مواد خام و نیمه‌خام حذف شده است.این بند در حالی است که به موجب ماده ۶۸ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت وضع عوارض جزو اختیارات دولت است و در لایحه نیز این اختیار به دولت داده شده بود تا با توجه به کالاهای صادراتی و شرایط عوارض آن را تعیین کند. لذا تعدیل ۵ درصد عوارض صادراتی در صورت قطعی برای محصولات معدنی و صنایع معدنی به صورت خام و نیمه خام، علاوه بر تحدید اختیارات دولت، موجب نارضایتی صادرکنندگان را فراهم خواهد ساخت و کاهش صادرات را در پی داشته و ایجاد تبعیض و بی عدالتی در اخذ عوارض صادرات خواهد شد.